

Lättanvänd mässing utan bly

Kent Nilsson, projektledare för LFB, demonstrerar regleringsventil i mässing.

Att bly är giftigt är ingen nyhet, bland annat hävdas det att romarriket gick under på grund av att de använde rent bly i sina vattenledningar. Därför har det länge funnits en önskan om att få bort all användning av det metalliska grundämnet. Ett exempel är införandet av blyfri bensen.

På motsvarande sätt har användningen minskat inom en lång rad områden. Ett fåtal produkter avviker från trenden, en är komponenter i mässing till armaturer och

andra hushållsnära applikationer. Där är det fortfarande tillåtet att använda upp till tre och en halv procent bly. Det kan resultera i att metallen får spridning till dricksvatten.

– Förklaringen till att mässing som innehåller bly inte har försvunnit är att den är så fantastiskt lätt att bearbeta, det finns knappast något material som är bättre att jobba med, säger Kent Nilsson, på företaget MMA AB och projektledare för Lead-Free Brass.

Det finns idag ett antal varianter av mässing utan bly på marknaden. Att de inte har fått ett genomslag beror dels på att materialet i sig är dyrare och dels på att bearbetningskostnaden stiger betydligt. Totalt kan det bli upp till dubbelt så dyrt att tillverka en mässingsdetalj som inte innehåller bly jämfört med en med bly.

– Det har kunderna hittills inte velat betala. Ska vi bli av med bly inom det här området måste kostnaden ner.

Projektet Lead-Free Brass har därför beviljats 3,9 miljoner kronor av Mistra Innovation för att ta fram metoder som gör det möjligt att kostnadseffektivt producera VVS material i mässing som inte innehåller något bly överhuvudtaget. Konkret handlar det om att utveckla, tillverka och implementera en regleringsventil och termostat för värmelement i blyfri mässing samt ta fram en handbok med generella råd för den

som vill tillverka blyfria mässingskomponenter. Om projektet blir framgångsrikt kan miljövinsten i form av mindre tungmetallsutsläpp från nya installationer, och på sikt även från utbytta installationer, bli betydande.

– Om vi lyckas utveckla en teknik som gör att vi kan använda blyfri mässing utan att kostnaden sticker i väg kommer alla företag i branschen att vara intresserade. Förhoppningsvis är vi färdiga 2016 och då kommer vi att göra resultaten tillgängliga för alla.

Projektet är ett samarbete mellan MMA AB, Oerlicon Balzers Sandvik Coating AB, Högskolan i Halmstad, Lunds tekniska högskola och Chalmers tekniska högskola.

FAKTA - LFB - Lead Free Brass

Ansvarigt företag:

MMA AB
www.mma.se

Kontakt:

Kent Nilsson, kent.nilsson@mma.se
070-2212539

Finansiering:

3,9 miljoner kronor

Projektid:

2014-2016